

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. XI. Quid circa Mulierum Confessiones excipiendas observare debeat
Confessarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

referentur; reliquæ autem per Confessarium applicatæ toties obtineri possint, quoties periculum novum subitur, & illæ per Confessarium applicantur; neque certa verborum formula pro ejusmodi applicatione requiratur, aut, ut præsens sit moribundus, sed etiam absenti applicari possint; uti Diana p. 5. tr. 3. re 134. cum pluribus alijs docet.

Qu. 8. *Qualis penitentia eiusmodi Infirmis sit imponenda?*
 R. Non nisi levissimam ordinariè imponendam, maximè, si Infirmus sit moribundus, & paulò post Indulgentias plenarias, de quibus in priori quæstione facta est mentio, lucraturus credatur. Sufficit ergo in tali casu, si ei præcipiatur, ut vel SS. nomina JESUS & MARIA pronunciet, vel pectus percutiat, vel unum Pater & Ave recitet, si potest.

Qu. 9. *An, & qualis adhortatio eiusmodi Infirmis sit facienda?*
 Resp. 1. hortandos esse, ut bono animo sint ob remissionem peccatorum obtentam, & ut Christum sibi quoque, ut olim S. Mariæ Magdalenæ dicentem imaginetur: *Remittuntur tibi peccata tua: vade in pace.* Resp. 2. excitandos quoque esse, ut credant hos dolores à paterna DEI manu ex speciali amore missos esse, atque aded pro singulari beneficio agnoscere, & pro copiosiori peccatorum suorum satisfactione patienter tolerare, Deoque offerre studeant.

C A P U T X I.

QUID CIRCA MULIERUM CONFSSIONES excipiendas observare debeat Confessarius?

Q. 1. *Quid in genere circa Confessiones Mulierum excipiendum observare debeat Confessarius?* Resp. sequentes doctrinas à Religiosissimis & expertissimis Confessariis traditas studiosè observandas esse. 1. Ut, quantum est in se, magis semper inclinet Confessarius ad virorum, quàm mulierum Confessiones excipiendas; uti jam pridem S. Franciscus Xaverius his verbis suaserat: *Et quoniam Femina (qua mobilitas ac levitas est muliebris ingenii) plerumque multum negotii facessunt, cum eis hac tenenda maximè cautio est, ut viros Christo adiunctos impensius excolas, quàm eorum uxores. Nam cum natura constantiores sint viri, & ab eis domestica pendeat disciplina, rectius profectò apud eos, atque utilius opera collocatur.* Rectè enim

M 2

Sapiens:

Sapiens: *Qualis inquit, est Rector civitatis, tales, qui habitant in ea. Et simul multa offensiones, sermonesque, qui oriri solent ex Feminarum familiaritate, vitantur.* 2. Ut, quemadmodum S. Ignatius Loiola sapienter monuit, teste Ribadeneira l. 5. vit. c. 11. omnium quidem mulierum, sed præcipuè earum, quæ ætate, statu, conditione periculosiores sunt, familiaritatem in confessionibus audiendis fugiat, utpote quarum ex consuetudine plerumque aut fumus sequitur, aut flamma; *de vestimentis enim procedit tinea, & à muliere inquitur viri.* Eccl. 42. 3. Ut, quoniam cum spiritualibus Feminis major est deceptionis Diabolicæ occasio, cum his major quoque cautela adhibeatur; eò quòd, ut prudenter advertit P. Balthasar Alvarez insignis Societatis JESU Operarius, spiritualis amor transgredi solet limites suos, & fieri carnalis, & optimum vinum in fortissimum converti acetum; quod tamen non advertitur, donec mutuæ voluntates ita conjunctæ & agglutinatæ sint, ut, quamvis illibenter, & cum aliquo doloris sensu, potiùs à DEO, quàm à se invicem discedant, ac separentur, judicantes, non decere sibi in illo amore, teneroque affectu deesse; & tunc Dæmon accedit, & ignem accendens illos excæcat, & illaqueat.

Qu. 2. *Quid in actuali confessione Mulierum singulariter observare debeat Confessarius?* Resp. tria specialiter ab eo observanda esse. 1. *Locum*, ut scilicet, quantum fieri potest, in loco semper patente, & ad crates audiantur ejusmodi confessiones; multis enim tenebræ scelus nunquam aliàs cogitatum persuaserunt; quia ut vespertilioes & noctuæ in tenebris præcipuè suis tentationibus Homines incautos infestant. Certè Christus, dum solus cum Muliere Samaritana locutus est, & primà quasi illius confessionem excepit, quâ confitebatur, se septem viros habuisse, & illum, quem tunc habere videbatur, non esse suum, in patente loco, & aperto campo hæc fecit. 2. *Tempus*, ut scilicet breviter eas, maximè, si frequentius confiteantur, expediat, ideòque longas & impertinentes narratiunculas, prolixas adhortationes, & curiosas magis, quàm salutare quæstiones studiosè devitet. Sicut enim is, qui à pice coinquinari non cupit, necesse est, ut eam non tam diu in manu teneat, donec incalescat, & manum commaculet; ita, qui à muliebri sexu inquinari horret, omni studio cavere de-

bet, ne per longiorem confabulationem affectus incalescat, & corda utriusque sic conglutinet, commaculetque, ut & difficulter à se avelli, & macula contracta non nisi cum magno labore deleri queat. 3. *Modum*: qui in eo præcipuè consistit, ut & mutuus aspectus fugiatur (quid enim profunt crates ferreæ, si per oculorum januam intromittatur hostis, quem illæ arcere deberent?) & in ipso confessionis progressu severum se potius, quàm familiarem Confessarius ostendat, seduloque caveat, ne spiritualis amor in carnalem convertatur, atque ita verificetur id, quod pius Asceta l. 1. c. 15. de imit. Christi dixit; *Sæpe videtur esse charitas, & est magis carnalitas*. Certè spiritualis & sensualis amor valde propinquas habent portas, teste S. Basilio, ita ut, qui existimat se ingredi in domum prioris, inveniatur in domo posterioris versantem. Quare Confessarius juxta monitum Ludovici de Ponte Nautarum instar diligenter debet dare operam, ut Animæ suæ navis sit bene solida, & ita munita, ut nulla sit rimula, per quam vel guttula aliqua sensualis amoris ad aliquam mulierem intrare possit. Quòd si verò contingat intrare, mox instrumentum ad exhauriendam aquam præparatum, mortificatio scilicet, & amor purus Conditoris assumatur, & omnis per eum sensualis amoris affectus expellatur.

Qu. 3. *Quid circa confessionem mulierum uxoratarum specialiter observare debeat Confessarius?* Resp. In ejusmodi confessionibus, si in ullis aliis, valde cautum esse Confessarium debere; hæc autem cautela in sequentibus ferè capitibus observandis consistit. 1. Ut sedulo caveat, ne debiti conjugalis facillè mentionem faciat, utpote de quo interrogari summo opere horrent, & verecundantur paulò honestiores mulieres; satis ergo erit, si Persona ejusmodi sit, quam de alijs etiam peccatis examinare solet, si quærat, num debitam Marito fidem & obedientiam omnibus in rebus præstiterit? 2. Ut, quemadmodum S. Franciscus Xaverius prudenter monuit, ejusmodi Uxoribus affirmantibus, se enixius rebus divinis operam daturas, si abstineant à consuetudine virorum, neutiquam habeat fidem; nam & ille muliebris fervor facile refrigescit, nec unquam ferè suscipitur sine gravi aliqua virorum offensione. Potius ergo hortetur, ut per obedientiam & fidem conjugalem viris præstitam importunum illum pietatis

fervorem compensare conentur; quem in finem proderit narrare id, quod S. Macario evenit, dum scilicet desiderans à Deo intelligere, ad quam sanctitatis mensuram pervenisset, divinitus cognovit, se ad sanctitatem duarum mulierum conjugatarum Alexandriae habitantium pervenisse, cumque eas quæsitus tandem invenisset, & de vivendi genere interrogasset, aliud nihil intellexit, quàm quòd inter se concordè semper vixissent, & desiderium quidem ingrediendi cœnobium habuissent, verùm quia id Mariti permittere volebant, in fide conjugali illis præstanda perrexissent. 3. Ut non facile illarum querelis adversus Maritos credat; multò minus (ut iterum sapienter S. Franciscus Xaverius monuit) culpam in Maritum conferat, quam vis haud dubiè penes illum foret; nam, ut mulieres naturâ sua impudentes sunt, ac proceres, facile viris ipsorum noxas, præsertim Sacerdotum judicio damnatas obijciunt. Quocirca satius est re dissimulata, observantiam Maritis debitam proponere Ilxoribus, ut demissè ac patienter, si quid molestiæ à viris accidat, ferant, eisquè dicto audientes sint.

Qu. 4. *Quid circa confessiones Religiosarum mulierum observare debeat Confessorius?* Resp. sequentia præcipuo studio esse observanda. 1. Ut ante omnia bene cognoscere studeat, quam facultatem habeat, easdem à peccatis, præcipuè reservatis, absolvendi, clausuram intrandi, alloquendi &c. 2. Ut, quòd peritiùs & fructuosius easdem regere possit, tum ea, quæ ad ipsam Status Religiosi perfectionem spectant; tum ea, quæ ad propriam cujusque Religionis vocationem pertinent, bene cognoscere studeat, eumque in finem libros Asceticos de hac materia scribentes; item earum Regulas & Constitutiones crebrò & accuratè evolvat. 3. Ut difficile & operosum sibi officium commissam esse intelligat (uti S. Ignatius Loiola expertus est, ut qui aliquando est factus, tres Montiales, quarum aliqualem curam susceperat, plus sibi negotii successivisse, quàm totius Societatis administrationem, ideòque meritò cavet, ne Societas sua deinceps unquam specialem taliùm Personarum curam susciperet) ideòque rariùs potius, quàm frequentius, extra casum necessitatis, aut magnæ utilitatis cum iisdem converseatur, & ubi agendum id erit, magna cum cautela, prudentiâque id faciat, ne aut sibi, aut alteri parti

parti nullum periculum aut nocumentum creet. 4. Ut in responsis dandis non sit præceptis nimium, sed, nisi necessitas urgeat (quod raro continget) in gravioribus quæstionibus aut dubijs moram considerationi relinqui petat. 5. Ut nulli se nimis familiarem, nec uni potius, quam alteri faventem ostendat; quia ex utraque hæc doctrina neglecta grandia pericula, perturbationes, & aversiones oriri consueverunt, uti crebra, proh dolor! experientia ostendit. 6. Ut in confessionibus audiendis nullum impatientiæ aut tædij signum exterius ostendat; hoc enim non parùm inminueret confidentiam, quæ tamen ejusmodi Personis summè necessaria est, utpote quæ unicum ferè refugium ad Confessarium habent, quo si priventur, non aliter ac oves Pastore suo destitutæ, fatalibus Luporum infernalium insidiis, ipsiusque adeò interitûs periculo sunt expositæ. 7. Ut non faciliè antiquas consuetudines immutet, & novas introducat; si quid autem ob graves causas immutandum videatur, id non sine consilio ac voluntate Superioris ac melioris partis Monasterij faciat. 8. Ut non inordinatè turbetur, aut scandalizetur, si interdum graviora quædam ab ejusmodi Personis vitia patrata advertat, sed potius meminerit, eas, quantò ardentius, fideliusque Deo servire incipiunt; tantò vehementius ab internali hoste oppugnari, atque ad lapsum impelli; unde commiseratione potius, quàm indignatione; auxilio potius, quàm reprehensione dignæ censeri debeant. 9. Ut in negotiis ad Oeconomiam, vel alios similes politicos fines pertinentibus consilium aut auxilium non faciliè subministret, sed intra muneris sui limites, qui sunt, animarum saluti ac perfectioni invigilare, arctè, perrinaciterque se continet.

Qu. 5. An permittere debeat Confessarius, ut eiusmodi Personæ spirituales, meras imperfectiones confiteantur? Resp. Pro resolutione hujus quæstionis, notandum imprimis est, quid propriè sit imperfectio, nimirum actio vel omisso, consiliis & inspirationibus divinis, aut etiam Superiorum voluntati ad peccatum non obliganti adversans; unde quia displicet DEO & hominibus, reprehensione quidem apud utrosque digna est, non tamen propriè culpa aut peccatum, sed nævus duntaxat dici debet. Deinde pariter notandû est, duplicis generis imperfectiones reperiri in talibus Personis, nam aliquæ sunt,

quarum cognitio ad Statum ipsarum melius cognoscendum, ipsarumque faciliorem directionem juvant, quales v. g. sunt regularum sub nullo peccato obligantium transgressio, omis-
 sio quorundam exercitiorum spiritualium, sensualis amor, & particularis amicitia, & similes; alia sunt, quarum notitia nihil aut parum ad predictos fines juvat, quales sunt, quæ, ut Charemon Abbas apud Cassianum coll. 11. c. 10. loquitur, etiam à sanctis Personis in terra adhuc versantibus per sermonem imprudentem aut incautum, per cogitationem, per ignorantiam, per oblivionem, per necessitatem, per voluntatem, per obreptionem &c. committuntur; in specie autem à P. Gobat in Alphab. Confess. n. 509. sequentes numerantur, contentum esse virtute vulgari; non parere DEO vocanti ad sublimius vitæ genus; ea magni facere, quæ mundus impensè diligit; solatia honesta atque commoditates etiam licitas in victu, vestitu &c. quærere, optare, vel usurpare; non servare statuta communitatis, cujus pars est; incurium vel perfunctorium esse in rebus agendis; dicere aut facere adversantia civilitati, politia, aut decoro, ut loqui perturbatè, aut precipitanter, coram aliis sedere pedibus decussatis, ambulare brachijs utrinque pendulis manu sinistra edere, non parere inspirationibus divinis, non præfigere bonum finem actionibus indifferentibus vel infimæ virtutis, non accuratè servare modestiam aut mansuetudinem in omnibus; exiguam, etsi substantialiter sufficientem præparationem ad ferre ad Confessionem, Communionem, & Sacrificium; non condolere infelicibus eventibus proximi; non esse sedulo addictum operibus mortificationis, bibere aut comedere absque necessitate, aut delectationis causa; curiosè inquirere ea, quorum cognitio nihil obest, aut prodest &c. His notatis Resp. cum C. Lugone, Dicastillo & aliis apud & cum P. Gobat. l. c. n. 510. non esse reprehendendas ejusmodi Personas, quæ imperfectiones meas confitentur, & eas maximè, quæ aut omnino à quibusdam Authoribus pro peccatis habentur, aut certè periculum peccati committendi conjunctam habent; quia, licet ejusmodi imperfectiones propriè non sint peccata, communissimè tamen later sub iis aliquod leve peccatum, & præterea etiam probabilis doctrina Thomistarum locum in illis habet decentium, omnia opera ex se indifferentia non directæ ad bonam

nam intentionem esse mala ob defectum hujus intentionis; imperfectiones autem utique non tendunt, aut referuntur ad bonum finem, atque adeò sub hac saltem ratione possunt esse materia confessionis; quod à fortiori locum habet, si tales imperfectiones contra remorsum conscientiae patrantur, aut regularum violationem continent, tum quia de his sapientissimi & sanctissimi viri se accusare consueverunt; tum quia, ut P. Dicastillo ait, vix aut ne vix quidem contingit, ut vir Religiosus sciens ac volens transgrediatur regulam in casu, in quo obligat, quin aliqua intercedat deordinatio voluntatis aliquid non satis conforme rationi, aut prudentiae, aut decetiae operantis, & moveatur ad id non ex honesto, sed solo jucundo objecto secundum sensum. Addit P. Gobat num. 512. quòd nonnulli Doctores generatim apud Suarez negent, transgressionem regulæ sine peccato accidere posse, eò quòd membrum cujusque communitatis obligetur in conscientia, ob conformitatem partis cum suo toto, servare statuta suæ communitatis. Totum hoc dubium brevius alij sic resolvunt, ajuntque discrimen supra indicatum inter imperfectiones observandum esse, & eas quidem, quarum notitia ad statum Penitentis melius cognoscendum, illiusque meliorem directionem juvat, omnino in confessione exprimendas videri; secus verò de aliis imperfectionibus sentiendum esse.

Qu. 6. *Quibus industriis aut mediis uti debeat Confessarius, ut Confessiones mulierum sine periculo & damno propriae salutis audire queat?* Resp. cum Lancizio opusc. 13. n. 442. sequentia tria media adhibenda esse. 1. Ut non nisi ex obedientia ad ejusmodi confessiones accedat, nisi necessitas aut charitas aliud exigere videantur, nam, ut rectè P. Balthasar Alvarez e. 5. dixit, securitas in agendo cum Proximo, quando ex obedientia fit, est valde magna, adeò ut si quis obediendi causa infames feminas accederet, ut illas lucraretur, cum iis agens, mundissimas haberet cogitationes, quasi esset aliquis Angelus. 2. Ut purissimam intentionem elicere studeat antè, quam ad confessiones audiendas accedat, sine ulla humana prætensione solatioli inde quærendi, formæque corporis oculos oblectandi, & similibus. 3. Ut omnem levitatem, & nimiam confidentiam aut libertatem studiosè devitare firmiter discernat; sic enim, cum ex sua parte fecerit, quod ab eo requiri poterat,

poterat, DEUS utique ex sua parte nihil deesse patietur, sed ipsum suâ gratiâ & præsidio contra omnia pericula, quæ ex talibus confessionibus ei creati possunt, fortiter defendet.

CAPUT XII.

**QUID IN CONFESIONE MUTORUM ET
Surdorum observare debeat Confessarius.**

Q. 1. *AN Confessarius, si ratione Officii Pastoralis aut alterius tituli incumbat illi cura eiusmodi Personarum, debeat efficere, ut suo tempore confessionis Sacramentum peragant? Resp. affirmativè juxta communem Doctorum sententiam apud Dianam p. 5. tr. 6. re. 3. cum enim per nutus & signa confiteri possint, non apparet sufficiens causa, eosdem à communi præcepto confessionis eximendi.*

Qu. 2. *AN si Pœnitens mutus sciat scribere, monendus sit, ut per scripturam id faciat? Resp. ita quidem sentire communem sententiam, teste Busenbaum l. 6. tr. 4. c. 1. dub. 3. a. 2. Verùm quia contrariam sententiam etiam probabiliter defendunt Navarr. Barbosa, Valentia, Naldus, Ledesma, Victoria, Sotus & alii, ideo per modum consilij potiùs, quàm præcepti monendum putarem, ut scripto confiteretur.*

Qu. 3. *AN, & quomodo eiusmodi Pœnitentes examinare debeat? Resp. 1. Si tantùm muti sint, ducendos esse in locum separatum, & nisi scripto confiteri possint, ac velint, monendos, ut ad quæstiones propositas nutu vel renutu capitis respondeant. Resp. 2. Si tantùm surdi sint, ad similem locum ducendos esse, & signum dandum, ut stectant genua, & peccata sua narrare incipiant, quorum si aliqua quocunque modo narraverint, poterit illis signum dare percutiendo pectus & oculos in cælum elevando, quo inquirat, num doleant de peccatis propter DEUM offensum, & tunc si simile signum vicissim & ipsi dederint, absolutionem impertiri, pœnitentiamque globulis Rosarij, aut digitis designare. Quòd si legere nõssent, possent quæstiones necessariæ scripto à Confessario proponi, & pœnitentia eodem modo præscribi. Resp. 3. Si Pœnitens simul mutus & surdus sit, & ab aliis adducatur, studeat ante confessionem ab his edoceri, quomodo cum illis nutibus agere debeat, ut vim Sacramenti percipiat aliquo modo*